

skulle, som vedkommende Personer, der blot svare personlige Skatter. Jeg troer altsaa ikke, at man med Grund skal kunne sige, at Bygningerne ved en saadan Fastsettelse af Skatten vilde staae med Palmer i Hænderne under nedadgaende Konjunkturer; de sidste Mars Erfaring har netop paa det Allertydeligste vist det Modsatte, og jeg er altsaa enig i, at Skatten paa de faste Eiendomme fixeres. Derimod er jeg væsentlig uenig i den Maaade, hvorpaa Lovforslaget tilsigter dette iværksat, idet der nemlig er en Omstændighed ved Loven, som ingen af de foregaaende Talere, saavidt jeg har bemærket, har gjort opmærksom paa, og det er den, at der klæber en meget betydelig Udgift ved den hele Foranstaltning; jeg føler mig forvisset om, at den Matrikulering, som ved Lovforslaget tilsigtes, vil, naar den skal udføres saa paalidelig, som jeg er forvisset om, den høitagtede Minister har tænkt sig, medføre ganske overordentlige Udgifter. Jeg anseer det for saameget mere vigtigt at henlede Opmærksomheden paa denne Side af Sagen, fordi vi jo forsaavidt kunne gaae lettere over denne Bevilling, som det ikke er Statskassen, der skal udrede den, men de trykkende Forhold, hvorunder vore Kjøbstæder i det Hele for Diebliffet befinde sig, maa gjøre os i høieste Grad varksomme med at paalægge denne Udgift, der efter min Formening ovenkjøbet heldigst kunde spares; thi selv om Kjøbstæderne maatte være istand til at udrede den, hvad jeg ikke troer vil være Tilfældet, saa vilde det efter min Formening ogsaa af en anden Grund være skadeligt at faae den Foranstaltning, som vilde medføre denne meget betydelige Udgift, gennemført. Jeg hører nemlig til dem, der dele den Betragtning, at det er ønskeligt, at der skeer saa lidt Forandring som mulig med Hensyn til Skatterne paa faste Eiendomme, og da denne Lov nu gaaer ud paa at fixere et vist Beløb paa de faste Eiendomme, saa er det overensstemmende med dens Grundtanke, at man, som allerede antydet, blandt Andet af den ærede Rigsdagsmand for Helsingør (Thune), bliver saa nær som muligt ved det Beløb, der nu

hviler paa de faste Eiendomme. Der kan reises den Indsigelse herimod, som allerede er fremsat af den høitærede Minister, at det med Hensyn til de Beløb, der falde paa Grundskatten, er vanskeligt at see, hvilke Dele der hvile paa Grunden og hvilke paa Bygningerne; men denne Vanskelighed troer jeg man uden væsentlig Udgift eller væsentlige Ulemper kan komme ud over. Det staaer nemlig klart for mig, at naar en Mand har en Eiendom, hvoraf der svares Grundskat, saa vil det være overordentlig let efter et Skjøn af dertil valgte Mænd at paaligne en Deel deraf paa Grunden og en Deel paa Bygningen. Man vil maastee sige, at et saadant Skjøn, naar det ikke bliver udført paa Grundlag af det store Apparat, som i Lovforslaget er tilfattet, vil blive usikkert; men hertil svarer jeg for det Første, at denne Usikkerhed ikke gjør noget væsentligt til Sagen, fordi Skatterne endnu udgjøre en saa ringe Deel i Forhold til Eiendommens Værdi, at nogen Urigtighed ikke vil give mindste Usikkerhed for Skatternes Inddrøning, som jo er Hovedsagen ved Fastsettelsen af saadanne Skatter, og for det Andet vil jeg gjøre opmærksom paa, at hvis man antager, at det meget vidtløftige Apparat, som er tilfattet ved Lovforslaget, skulde medføre en absolut retfærdig Ligning af Skatten, saa vil man, hvad jeg er overbevist om, at jeg ikke behøver nærmere at udvikle, være i en fuldstændig Vildfarelse. Der er i Anledning af det foreslaaede Apparat opstillet en heel Mængde Regler, hvilket den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 3die Valckreds (Zeszen) meget rigtig bemærkede var en forfærdelig Vilkaarlighed — jeg troer han brugte dette Udtryk — idet der her afveges fra de Principer, som ere gjorte gjældende ved den almindelige Matrikulering af Landets Bønder; men jeg skal tillige udhæve en anden Omstændighed, som tyder paa Vilkaarlighed, og det er den, at selv om man vilde følge de Principer, som i sin Tid bleve fulgte med Hensyn til Landets øvrige Bønder, saa ere Bønderne nu i en saa forandret Tilstand, at det vilde være en reen Indbildning, ifald man kunde troe, at